

*Kenna fotoğraflarında
hiçbir karede tek
bir insan ya da
hayvan yer almıyor.*

*Manzara çalışmalarıyla
tanınan İngiliz fotoğrafçı
Michael Kenna'nın
"Sessiz İzlenimler" adlı
sergisinde, Japonya,
New York, Fransa ve
Çin'de çektiği etkileyici
fotoğrafları ve son
dönem çalışmaları bir
arada sunuluyor.*

Kenna'nın terapi yapan objektifi

ÖZGÜR ATAK ozguratak@gmail.com

FOTOĞRAFLARIYLA insana adeta huzur aşıl原因 bir terapist olarak tanımlayabileceğimiz Michael Kenna'nın 51 çalışmasından oluşan yeni sergisi "Sessiz İzlenimler" Galerı Elıpsıs'te açıldı. "Sessiz İzlenimler"de, manzara fotoğraflarıyla tanınan İngiliz fotoğrafçı Kenna'nın Japonya, New York, Fransa ve Çin'de çektiği, artık kendisinin karakteristik tarzı haline gelmiş etkileyici fotoğraflarıyla son dönem çalışmalarını bir arada sunuluyor.

Sergiye geçmeden önce Kenna'yı tanıyalım... Katolik bir ailenin altı çocuğundan

biri olan, 1953 Widnes doğumlu sanatçı eğitimine bir ruhban okulunda rahip olmak üzere başlar. İlerleyen yıllarda sanata olan ilgisinin farkına varır ve on yedi yaşından itibaren ülkenin önde gelen eğitim kurumlarından biri olan London College of Printing'de sanat eğitimi alır, ardından fotoğrafı seçer.

Yirmili yaşlarında San Francisco'ya yerleşir. O yıllara kadar almış olduğu fotoğraf eğitimini moda, muhabirlik ve benzeri alanlarda son derece ticari amaçlarla kullanır. Fakat 1980'lerde fotoğrafa bakış açısı de-

ğişir. Çünkü efsanevi fotoğrafçı Ruth Bernard'ın asistanı olarak çalışmaya başlar. Ayrıca kendisinin de söylediği gibi Bill Brant, Josef Sudek, Eugene Atget ve Alfred Steiglitz'den etkilenmesi bugünkü tarzının oluşmasına katkıda bulunur.

Esin kaynağı

Bir söyleşisinde, yalnız başına, yıldızlı gökyüzünün altında sessizliği dinlemenin, yavaşça hareket eden dünyayı izlemenin, hayal etmenin ve düşlemenin en büyük esin kaynağı olduğunu dile getiriyor Ken-

na. Galeri Elipsis'teki sergisine baktığımızda da bu dinginliği daha çok, insanların fazla zaman harcamadığı saatlerde ve mekanlarda; deniz kıyılarında, enerji santrallerinde, dahası Uzakdoğu kırsalında bulmuş olduğunu görüyoruz. Her ne kadar şehir merkezlerine ait fotoğraflar olsa da bu kareler, hayatın durduğu ya da rölantiye alındığı anlarda yakalanmış adeta. Ve her biri diğerleri gibi grafik birer sadelik içeriyor...

Sergide yer alan Japonya fotoğrafları ağırlıklı olarak Hokkaido bölgesinden. Japonya'daki manzarada karakteristik öğeler yakaladığını belirten Kenna, Hokkaido'yu son derece zarif buluyor. Bir yandan da soğuk, değerli, eşsiz, beyaz ve grafiksel olduğunu vurguluyor.

Tanınmasına neden olan fotoğrafların çoğunu genelde birkaç bölgede çeken Kenna, gittiği ve fotoğraf çektiği yerleri adeta birer 'arkadaş' gibi görüyor. Ve de o mekanları sıklıkla ziyaret ediyor. Her ziyaretinde başka bir özelliğini keşfediyor bu mekanların; her defasında da değişik kadrarlar keşfediyor. Sanki üzerinde çalıştığı bölgeye dair çekebileceği bütün kareleri bir araya getirmek istiyor gibi bir hali var. Buna karşın 'yeni arkadaşlar' edinmekten çekinmediğini belirtmeden edemiyor.

Grafik merakı

Kenna'nın kadrarında görülen tutku derecesindeki grafik merakı, hem olabildiğince sade hem de gözü rahatlatan bir simetri ve dengeye sahip. Fotoğraflarının neredeyse tamamı, ya gün ağarmadan hemen önce ya da gecenin en ışsız anlarında çekilmiş. Bu nedenle sıklıkla saatler süren pozlamalar yapan fotoğrafçı, fotoğraflarında eşsiz bir derinlik ve gizem yaratırken simetrisinin sebep olduğu cansızlığı da bir miktar gidermiş oluyor.

Ansel Adams ile Alfred Steiglitz'in birbirlerine atfettikleri 'bulut manyaklığı', Michael Kenna'nın fotoğraflarında da rahatlıkla görülebilir. Bunun dışında kar, sis, iskele fotoğraflarındaki genel objeler. İngilte-

Kenna'nın kadrarında görülen tutku derecesindeki grafik merakı, hem olabildiğince sade hem de gözü rahatlatan bir simetri ve dengeye sahip. Fotoğraflarının neredeyse tamamı, ya gün ağarmadan hemen önce ya da gecenin en ışsız anlarında çekilmiş.

Michael Kenna'ya göre Japonya, soğuk, eşsiz ve değerli bir peyzaja sahip.

re'deki enerji santralleri çalışmasında görüldüğü dev bacalar dışında genellikle geniş açılı ve perspektifi olan fotoğraflar çekiyor.

Michael Kenna sıradan bir manzara fotoğrafçısı değil. Bir gittiği yere defalarca gitmesi bile onu diğerlerinden ayırıyor. Adeta bir portre fotoğrafçısı gibi çalışıyor. Dalgalı bir sahilde dalgaların kıyıyı nasıl şekillendirdiğini uzun uzun izliyor. Dalgaları sayıyor. Bir bahçe çitinin karla kaplanmasını bekliyor... Fotoğrafını çekeceği bir ağacın etrafında saatlerce dolanıyor...

Neredeyse tüm detayları gözlüyor, onu tanıyor ve teknik olarak nasıl bir yol seçeceğine karar veriyor. Uzun pozlama süreleri ve orta format makine kullanıyor olması nedeniyle sıklıkla üç ayakla (tripod) çalışıyor. Ve de hiçbir zaman tek bir kareyle yetinmiyor.

Yalnız bir ruh hali

Çalışma odasının duvarında hiçbir madde değeri olmayan fakat kendisi için çok önemli bir kaç madalya asılı Kenna'nın. Bu madalyaları çeşitli uzun mesafe koşularından kazanmış. "Bedeniniz üç, dört saat baskı altında kalır ya da zorlanırsa zihniniz de bağlı olduğu şeylerden kopar ve özgürleşir. Bu sayede kendi iç dünyanızda sorumsuzca ve hatta sorunsuzca gezinebilirsiniz." Bu sözler, Michael Kenna'nın yalnız ruh haline işaret ediyor sanki. Fotoğraflarında görünen tam da bu aslında: Sakin, yalnız ve bilge bir atmosfer... Uzakdoğu'da özellikle Japonya'da, ulaşmayı istediği bu sakin, yalnız ve bilge atmosferi yakalamış

gibi görünüyor.

Öte yandan fotoğraflarında hep bir anının ve hikayenin olmasını isterken bir yandan da "İnsansız anı olmaz" diyenlere adeta meydan okuyor. Sakinlik ve yalnızlık arayışından olsa gerek Michael Kenna fotoğraflarının en önemli ortak özelliği hiçbir karede tek bir insanın hatta hayvanın dahi yer almaması. Buna rağmen her bir kare ya insansı bir etki taşıyor ya da tersinden bir bakışla insandan, kalabalıktan uzaklaşmayı anlatıyor. Siyah - beyaz seçiminin kattığı dramatik etkinin de yardımıyla duygu yüklü kareler oluşturuyor Kenna.

Öyle ki etkileyciliği sayesinde Paris'te LeBon Marche'da açtığı "Japan" sergisinde tüm fotoğrafları satıldı. Bazı eserleri ise Paris Bibliotheque Nationale, Prag Dekoratif Sanatlar Müzesi, San Francisco MOMA, Londra Victoria & Albert Müzesi koleksiyonlarında yer alıyor.

1979 yılından beri her yıl ortalama 10, 15 sergi açan fotoğrafçının "Sessiz İzlenimler"i Türkiye'deki ilk sergisi değil. 8 Aralık 2006 tarihinde İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin desteğiyle İzmir'de de benzer bir sergi açmış ve çok büyük ilgi toplamıştı.

İstanbul'un gürültüsünden uzaklaşamayan, sessiz bir sahilde yürüyüşe çıkmayanların kendilerini dinlemek için Michael Kenna'nın "Sessiz İzlenimler"ine ortak olmalarını öneririz... ■

"Sessiz İzlenimler"

Galeri Elipsis

Bitiş tarihi: 22 Aralık 2008

(0212) 249 48 92 - 93